

(/users/beth-host)

Af **Beth Høst**
(/users/beth-host)

Skribent
25 Feb.14

ANMELDELSE

ALDRIG MERE KRIG. LOYALITET OG MODSTAND 1914 – 1918 AF ADAM HOCHSHILD (/ANMELDELSER/ALDRIG-MERE-KRIG-LOYALITET-OG-MODSTAND-1914-1918-AF-ADAM-HOCHSHILD)

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?](http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/anmeldelser/aldrig-mere-krig-loyalitet-og-modstand-1914-1918-af-adam-hochschild&title=Aldrig+mere+krig.+Loyalitet+og+modstand+1914+-+1918+af+Adam+Hochschild)

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/anmeldelser/aldrig-mere-krig-loyalitet-og-modstand-1914-1918-af-adam-hochschild&status=Aldrig+mere+krig.+Loyalitet+og+modstand+1914+-+1918+af+Adam+Hochschild)

url=[http://litteratursiden.dk/anmeldelser/aldrig-mere-krig-loyalitet-og-modstand-1914-1918-af-adam-hochschild&title=Aldrig mere krig. Loyalitet og modstand 1914 – 1918 af Adam Hochschild](http://litteratursiden.dk/anmeldelser/aldrig-mere-krig-loyalitet-og-modstand-1914-1918-af-adam-hochschild&title=Aldrig+mere+krig.+Loyalitet+og+modstand+1914+-+1918+af+Adam+Hochschild) <http://litteratursiden.dk/anmeldelser/aldrig-mere-krig-loyalitet-og-modstand-1914-1918-af-adam-hochschild>) eller opret en konto ([/user/register?](http://litteratursiden.dk/anmeldelser/aldrig-mere-krig-loyalitet-og-modstand-1914-1918-af-adam-hochschild)

[Log ind \(/user/login?destination=/boeger/aldrig-mere-krig-loyalitet-og-modstand-1914-1918-af-adam-hochschild\)](http://litteratursiden.dk/anmeldelser/aldrig-mere-krig-loyalitet-og-modstand-1914-1918-af-adam-hochschild) for at skrive kommentare

En stor, fængslende beretning om Første Verdenskrig båret af stærke følelser og de markante profiler, der giver undertitlen menneskelige ansigter.

Denne bog handler om Første Verdenskrig, tænkte jeg, inden jeg gik i gang med den. Det gør den ikke, ikke KUN i hvert fald. Den handler om, hvorfor krigen i det hele taget er så umenneskelig og så frygtelig, og hvorfor nationalchauvinisme knuser al fornuft - alt sammen med et glimrende og fremragende formidlet udgangspunkt i krigen, der skulle være "the war to end all wars". Dét vi kalder Første Verdenskrig. Sådan skulle det ikke blive. Krigen blev et mareridt, der kom til et opløse Europa.

Forfatterens baggrundsmateriale og opbygning af stoffet er journalistisk forbilledigt. Han fortæller i indledningen om, hvorfor det er nødvendigt at klarlægge denne store krigs baggrund med skildringer fra det britiske imperiums fjerneste hjørner mange år tidligere. Flere militærchefer havde for eksempel været med i Boerkrigen og var med ved nedkæmpningen af et oprør i Sudan, hvor i øvrigt unge Winston Churchill var avis-korrespondent og en ung major Douglas Haig klarede strabadserne med hjemlige lækkerier i bagagen. Begge englændere var af god familie og stammede fra den overklasse, som var overbevist om, at de tilhørte en overlegen race, som herredømmet naturligt tilfaldt. I de kredse vidste man nok, hvordan krig skulle føres.

Der er omfattende kildenoter til slut i bogen og otte sider (småskrevet) litteraturliste, hvis man skulle ønske at dykke dybere i materialet. Det er vel en slags almen skoleviden, at startgnisten til Første Verdenskrig var snigskyttens mord på ærkehertug Franz Ferdinand og hustruen Sophie i Sarajevo i 1914. Men krigslysten havde ulmet længe, de ustabile lande og forskellige alliancer omkring hjælp i tilfælde af angreb var med til at skubbe på krigshungeren.

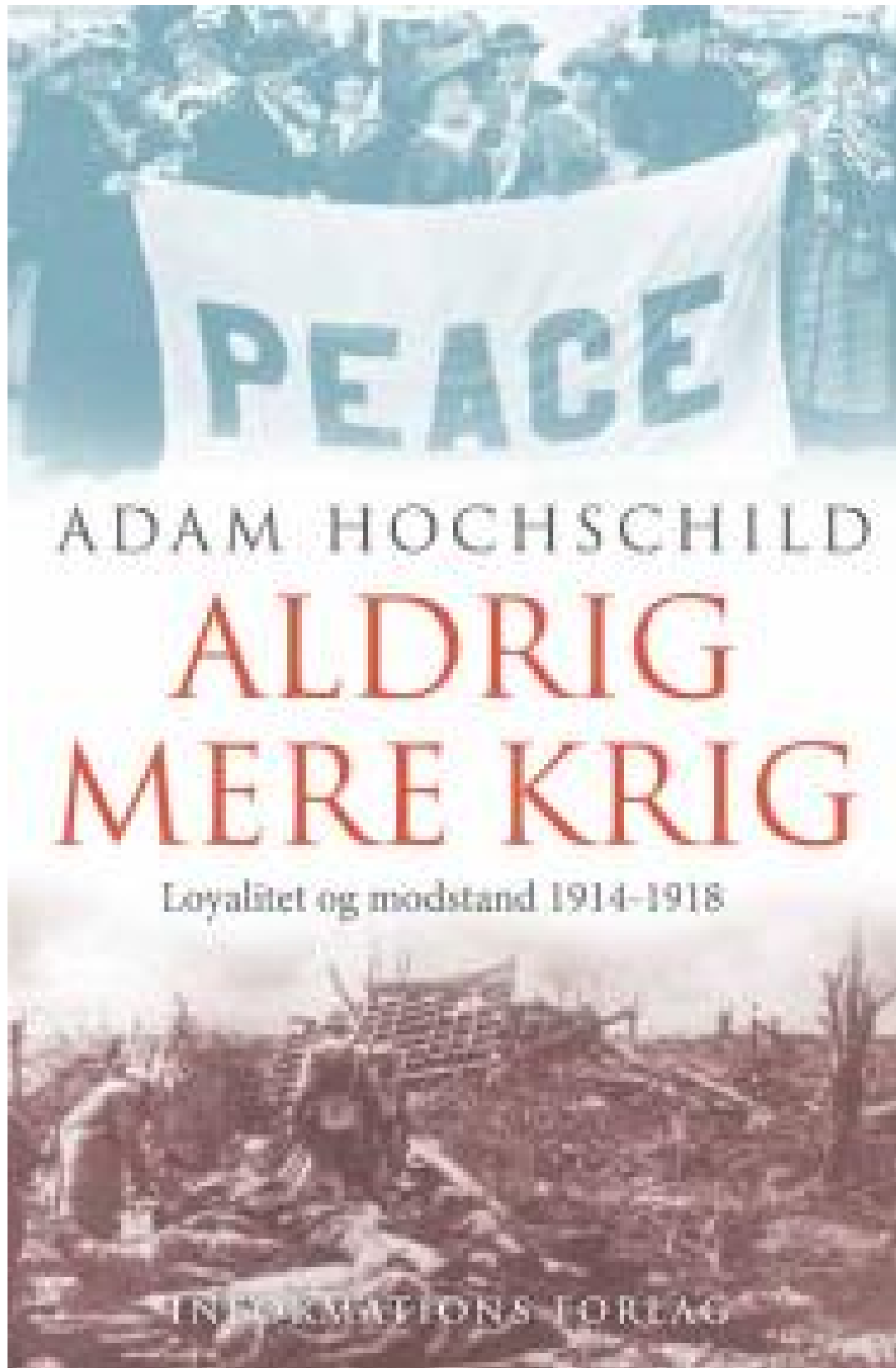
Samtidig hører vi om starten på både en arbejderbevægelse og en socialistisk bevægelse, om initiativerne til at arbejde for kvindernes valgret og på den britiske hjemmefront om kampen for frihed i Irland. Vi følger i bogen konkrete skikkelser, og som i andre lignende tilfælde gør det historien vedkommende. Der er mange og måske lidt uoverskuelige faktuelle detaljer, men fortællingen om de rigtige, levende mennesker griber bedre fast om læserens opmærksomhed. For eksempel var det interessant at læse om, hvordan Emmeline Pankhurst (valgretsforkæmperen) og hendes ene datter Christabel valgte den nationalpatriotiske holdning til krigen, måske for at komme i øjenhøjde med mændene, mens datteren Sylvia vedblev at være krigsmodstander.

Beskrivelser fra krigsskuepladserne er ikke for sarte sjæle. Giftgas blev for eksempel introduceret i denne krig, og det er meget tankevækkende at læse om, hvordan det er godt for et land at engagere sig i krig uden for de nationale grænser. Så fjernes opmærksomheden fra nationale problemer, for eksempel de irske uroligheder og de frygtelige forhold for minearbejdere.

Det er også tankevækkende at læse om den nationalistiske krigsentusiasme, der hersker overalt i 1914 og den utrolige naivitet, de militære chefer udviste såvel som det fremmedhad, der også spillede en stor rolle. Det er en lærerig, velfortalt bog med holdningsværdi.

Bøger af Adam Hochschild

(/boeger/aldrig-mere-krig)